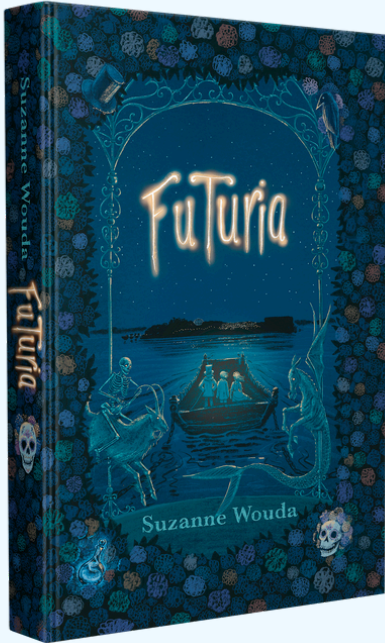

Ideeën voor het onderwijs

Over het boek...

Straatjongens Kraai en Achilles zijn gezworen vijanden. Maar als hun bendes plotseling worden opgepakt en afgevoerd door mannen in het zwart, moeten ze wel samenwerken om hun kameraden te redden. Die zijn naar het eiland Futuria gebracht, waar behalve een chic pretpark ook een oude gevangenis is, en een groot huis. In dat huis woont Libby. Haar vader is dokter Gold, wetenschapper en eigenaar van Futuria. Libby ontdekt dat haar vader met een bijzonder, maar gruwelijk experiment bezig is. En dat zij een kant moet kiezen. Die van haar vader, of die van Kraai en Achilles...

Thema's

Het belangrijkste thema in Futuria is: is het leven van de ene mens meer waard dan dat van de ander. Daarnaast gaat het boek over vriendschap, omgaan met verlies, ongelijkheid en de dood.

Zware thema's verpakt in een origineel, avontuurlijk en spannend verhaal.

Wat je kunt doen met Futuria...

Mijn doel was om een spannend boek te schrijven. Een boek waar de lezer helemaal in op kan gaan. Allerlei verwerkingsopdrachten passen daar niet bij, al kunnen de thema's wel uitgangspunt voor een groepsgesprek zijn. Daarom geef ik vooral (schrijf-) opdrachten die passen bij boeken in het algemeen, bijvoorbeeld over personages, en opdrachten bij korte stukken tekst.

Vragen – vragen – vragen

In Futuria zitten verschillende personages. De leerlingen onderzoeken deze personages aan de hand van vragen. Zo proberen ze hun mening over een personage te onderbouwen en helder te verwoorden.

Deze vragen moeten concreet en open zijn en uitdagen tot een (persoonlijk) antwoord. Dus niet: *Vind je (naam personage) wel/niet eigenwijs en waarom?*

Maar: *Ik zou met (naam) wel een dag willen optrekken, omdat ...*

Enkele voorbeelden van vragen:

- *Ik zou (naam) meenemen naar ... , want ik denk dat ...*
- *Ik zou mijn fiets wel/niet uitlenen aan (naam), omdat ...*
- *Ik zou (naam) de volgende taak geven: ... , omdat ...*
- *Ik heb voor (naam) het volgende advies: ...*
- *Als alles misgaat, zal (naam) ...*

Samen kun je meer vragen bedenken. Verzamel deze zodat ze ook bij andere boeken/verhalen ingezet kunnen worden.

Het eeuwige leven

Dokter Gold en de Rijke Vijf zijn op zoek naar het eeuwige leven. Zij vinden dat ze oneindig van het leven moeten kunnen genieten. Libby denkt daar anders over:

Niemand of niets leeft eeuwig. De Victorialelie in de koepelkas bloeit elke zomer maar twee nachten. Dat is juist de kracht. Daarvoor ga je uit bed, loop je op blote voeten door de nacht. Als-ie eeuwig bloeide, zou je een afkeer krijgen van de geur, en de wit-rose bloemen zouden gaan vervelen.

Opdracht A

Zoek in Futuria (of een ander boek) voorbeelden van personages met tegenovergestelde meningen. Op welke manier dragen deze meningen bij aan de spanning in het boek?

Opdracht B

Schrijf een dialoog tussen de twee personages uit opdracht A. Je kunt een dialoog uit het boek als voorbeeld gebruiken en deze herschrijven of zelf een dialoog (en situatie) verzinnen passend bij de personages.

Personages beschrijven

In Futuria ontvangt Dokter Gold, de vader van Libby, een aantal rijke gasten. Sommigen zijn heel oud. Hieronder een fragment, om met de leerlingen te lezen:

'Is dat je dochter?' kraakt een stem.

Libby vouwt haar handen en trekt haar gezicht in de plooi. Ze weet wat haar ouders van haar verwachten. Haar vader duwt een vrouw in een rolstoel haar kant op, haar zwarte jurk glanst van de kralen en lovertjes. Chapo begint eerst te grommen en dan te blaffen.

'Sst, Chapoteo! Gedraag je!' sist Libby. Ze staat snel op en kijkt de vrouw aan. Zelfs de diamanten tiara in haar dunne haar leidt niet af van dat gezicht: wit als been, met groeven, levervlekken en diepliggende ogen. Doorschijnend is ze, met blauwe aderen die aan de oppervlakte fijn uitwaaieren in haar craquelé gezicht. Op haar ogen ligt een vel als op gekookte pudding. Net beslagen ramen, die ogen.

Op sterven na dood.

Libby zet een stap naar voren, want de dood is interessant en vooral zij die gaan sterven. Die groeten je. Zie, ze steekt haar hand al uit, met griezelig dunne vingers. Haar ring fonkelt in het licht van de kroonluchter.

Nergens staat letterlijk dat ze oud is, maar het beeld is overduidelijk: het gaat om een erg oude en broze vrouw. Welke woorden/zinnen in de tekst vormen dat beeld? De leerlingen arceren deze. Bespreek dit in tweetallen of klassikaal.

Schrijfo opdracht

Bedenk zelf manieren om iemand te omschrijven. Schrijf bijvoorbeeld een scène waarin twee mensen elkaar voor het eerst ontmoeten. Maak gebruik van het principe van *Show don't tell*: zég niet dat iemand oud is, maar laat het zien. Dat geldt voor leeftijd, maar ook voor uitstraling. Stel: iemand maakt een zenuwachtige indruk. Hoe zou je dat met woorden kunnen laten zien?

Bij de bovenstaande opdracht is het goed om te bespreken wat clichés zijn. En ook dat uiterlijke kenmerken niet ingezet zouden moeten worden om een karakter te beschrijven. Het is niet zo dat slechte mensen per se lelijk (of bloedmooi) zijn. Het is goed om alert te zijn op stereotyperingen.

Aanbeveling schrijven

Stel dat Futuria (of een ander boek) ingepakt is. Je kunt de flaptekst niet lezen, de afbeelding op de cover niet zien. Maar je wilt anderen wel enthousiast maken. Schrijf daarom een wervende tekst.

Begin met het waarom: waarom moet iemand dit boek lezen? Wat levert het boek de lezer op? Verwerk je eigen ervaring erin. Beschrijf ook of en hoe het boek je aan het denken zette. En je zou kunnen benoemen voor wat voor soort lezers het boek geschikt is.

Bang...

Lees samen het onderstaande stuk.

Achilles onderdrukt een rilling. Het is hier kouder dan in de stad.

Ja, dáár ligt het aan...

Hij aarzelt.

Nu. Een... Twee...

Tyfus. Je bent geen kleuter.

Hij klimt het trapje af, zijn voet raakt het water. Zo koud. Diep. Donker. Zijn lijf weigert. En in zijn hoofd is het water ineens een kolkende massa.

Je brein houdt je voor de gek, sukkel. Je moet gaan. Nu. Door. Laat los. Nu.

Hij zakt het water in. Laat los. Zijn benen trappen in het niets. Net hardlopen in het luchtledige. Een kracht trekt hem naar beneden. De diepte in, naar het donker.

Koud. Tyfuskoud. De vreselijkste ziektes borrelen in hem op.

Waarom heeft hij geen boei, alleen dit suffe vest?

Maar... hij drijft. Er is geen kolkende massa... Alleen water.

Bespreek wat er precies aan de hand is. Hoe wordt dat duidelijk gemaakt? Met welke woorden en zinnen?

Schrijfpdracht

Kies een moment waarop je zelf bang was. Schrijf deze scène (kort) op. De scène hoeft niet helemaal afgerond te zijn. Probeer de angst goed over te brengen, het liefst met het principe van *show don't tell*. Gebruik zintuigen. Vraag feedback aan anderen en herschrijf je scène.

Eigen stem

Kraai en Achilles, de hoofdpersonages in Futuria, hebben ieder een eigen stem. Dat komt omdat ze verschillende achtergronden, overtuigingen en ervaringen hebben.

Bespreek die 'eigen stem' met de leerlingen aan de hand van voorbeelden uit Futuria of uit een ander boek waarin personages heel eigen zijn.

Schrijfpdracht

Schrijf een scène waarin een personage vast komt te zitten in een lift. Beschrijf de gedachtes (interne monoloog) en hoe het personage reageert. Het mag een korte niet afgeronde scène zijn, maar door de gedachtes en reacties komt de lezer wel iets te weten over de achtergrond of het karakter van het personage.

Schrijf nog een scène over dezelfde situatie, maar met een personage die heel anders is.

Bespreek enkele teksten klassikaal. Kunnen de leerlingen raden wat voor personages beschreven zijn aan de hand van hun gedachtes en handelingen?

Je eigen eiland met pretpark

Het eiland Futuria was ooit een gevangenis-eiland, maar is later opgekocht door Dokter Gold. Hij liet er een pretpark bouwen voor de welgestelden van de stad.

Vraag de leerlingen wat zij zouden doen als ze de eigenaar van een eiland waren. Zou er een pretpark op het eiland komen? Wat voor soort pretpark?

Leerlingen kunnen brainstormen over deze vraag en daarna hun eigen pretpark ontwerpen in een zelfgekozen thema.

Of ze maken een plattegrond van hun eiland, compleet met legenda e.d.

